

DOI: 10.31866/2410-1311.37.2021.235995
УДК 687.016:[008-044.922:004

ФЕШН-ДИЗАЙН В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ КУЛЬТУРИ

Гардабхадзе Ірина Анатоліївна

Доцент,

ORCID: 0000-0002-8899-3267, e-mail: irene.gard.fd@gmail.com,
Київський національний університет культури і мистецтва,
вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

Для цитування:

Гардабхадзе, І.А. (2021). Фешн-дизайн в умовах цифрових трансформацій культури. *Питання культурології*, (37), 33-44. doi: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.37.2021.235995>.

Анотація

Мета статті — аналіз механізмів реалізації стабілізуючого потенціалу фешн-дизайну у ході трансформаційних процесів культури в умовах цифровізації. Стаття присвячена вирішенню актуальної проблеми управління сталим розвитком фешн-дизайну під впливом дестабілізуючих факторів. З безлічі чинників для аналізу обрана група факторів дестабілізуючого впливу інформатизації на розвиток фешн-дизайну. Методологія дослідження. Для досягнення поставленої мети був використаний міждисциплінарний системний аналіз з комбінуванням результатів історіографічного аналізу з елементами компаративного, функціонального і контент-аналізу. Наукова новизна — вперше запропонована методика гуманізації культурних орієнтирів цільових груп користувачів засобами фешн-дизайну. Показано, що реалізація кожного інноваційного фешн-проєкту може бути розглянута з позицій моделі трикутника факторів впливу на результати проєктування. За таких умов управління проєктом спирається на балансування трикутника факторів впливу, перша вершина якого утворюється джерелом-носієм новизни дизайнерських рішень, друга є джерелом-носієм тенденцій моди, третя створюється особливостями індивідуальних характеристик особистості, в тому числі її естетичними орієнтирами та базовими установками підсвідомості. Висновки. Було показано, що для ефективного вирішення завдань фешн-дизайну в умовах коливань ідеології проєктної творчості та швидких змін цифрового інструментарію проєктний підхід доцільно направити на балансування трикутника факторів впливу. В ролі одного з дієвих шляхів балансування запропоновано гармонізацію творчого першоджерела з естетичними орієнтирами підсвідомості індивіда. Використання фешн-дизайнерами у процесі проєктування методу балансування трикутника впливу дозволяє керувати якістю продуктів моделювання за трьома показниками одночасно — інноваційністю, художньо-естетичним рівнем і відповідністю тенденціям моди. А гармонізація характеристик

моделей з внутрішніми установками особистості надає свій внесок у підтримку сталого розвитку фешн-дизайну.

■ **Ключові слова:** стабілізуючий потенціал; фешн-дизайн; трансформація культури; фактори впливу; естетичні орієнтири

■ **Вступ**

В умовах динамічних змін життя культура є носієм гомеостатичного потенціалу для забезпечення стабільного прогресу, оскільки вона надає інструментарій для соціальної адаптації членів суспільства до нових вимог. Трансформаційні процеси культури, які викликані катаклізмами та кризами останніх років, посилилися завдяки дисбалансу між техногенними та соціальними інноваціями. У цих умовах дослідження можливостей впливу культури на сталий розвиток різних напрямів життєдіяльності стає актуальним.

Роль культури і особливо її мультидисциплінарних напрямів, таких як дизайн і його різновиди, в адаптаційних процесах інформаційного суспільства викликає інтерес широкого кола дослідників. Мультидисциплінарність об'єктів аналізу вимагає вивчення джерел різноманітної спрямованості. Аналіз публікацій культурологічного, мистецтвознавчого, філософського напрямів, робіт з теорії та практики дизайну дозволив виділити основні актуальні напрями досліджень, що присвячені темі трансформації культури та її складових під впливом інформатизації.

До актуальних напрямів досліджень ролі культури в адаптаційних процесах інформаційного суспільства можна віднести аналіз трансформаційних тенденцій у культурі інформаційного суспільства та вплив глобалізації на траєкторії розвитку сучасної культури (Киричєк, 2019; Ильинская, 2019), визначення гомеостатичного потенціалу дизайну для реалізації внеску у сталий розвиток культури (Гаєвська, 2017; Власов, 2019), аналіз ролі дизайну у процесах соціальної адаптації людини до умов цифрового оточення (Власов, 2012; 2019), визначення інноваційного потенціалу дизайну у цифровому середовищі (Date et al., 2017).

З наведеного аналізу змісту робіт дослідників різних напрямів діяльності робимо висновок, що у них містяться пропозиції використання стабілізуючого потенціалу культури та/або дизайну як для сприяння соціальної адаптації людини у цифровому оточенні, так і для протидії ризикам інформатизації.

Попри те, що дизайн людського образу знаходиться ближче за всіх напрямів дизайну до потреб людини, в матеріалах публікацій відсутні повідомлення про вплив фешн-дизайну на формування естетичних орієнтирів нового стилю життя, не розглядаються можливості фешн-дизайну для протистояння інформаційним ризикам цифровізації, мало уваги приділяється питанням ролі фешн-дизайну у процесах адаптації сучасної людини до умов цифрового оточення.

Фешн-дизайн безпосередньо пов'язаний зі створенням образу людини як основний компонент формування габітарного іміджу особистості. Тому аналіз його ролі у трансформаційних процесах культури інформаційного суспільства становить актуальну проблему.

■ Мета статті

Мета статті — аналіз механізмів реалізації стабілізуючого потенціалу фешн-дизайну у ході трансформаційних процесів культури в умовах цифровізації. Складна проблема аналізу стабілізуючого потенціалу фешн-дизайну в умовах інформатизації вирішується із застосуванням міждисциплінарного системного аналізу з комбінуванням предметного, функціонального та історіографічного підходів до матеріалів культурологічного та мистецтвознавчого змісту.

■ Виклад матеріалу дослідження

Трансформаційні процеси культури XXI ст. водночас з заміною застарілих методів новим проєктним інструментарієм стимулюють звернення до багатовікового колективного досвіду культурної спадщини, вилучаючи з нього найбільш цінні елементи на сучасний рівень нового стилю життя. Однак і культура чутлива до деструктивного впливу турбулентних змін, і тому шляхи її сталого розвитку у напрямі гуманістичних прагнень до ідеалів суспільного прогресу складають одну з актуальних проблем сучасної культурології. Складова цієї комплексної проблеми полягає у пошуку умов для реалізації стабілізуючого потенціалу культури та здібностей саморегуляції її окремих напрямів у процесі трансформації в цифровому середовищі.

Для визначення стану вирішеності проблеми запобігання негативного впливу інформатизації на трансформаційні процеси культури доцільно проаналізувати результати досліджень у різних напрямках діяльності. До ризиків, які асоціюються з інформатизацією культури, дослідники відносять проблеми «швидкого зростання» інформаційних технологій, які вимагають від декількох поколінь громадян професійно-соціальної адаптації, ризики підміни гуманістичних ідеалів мистецтва симулякрами, тенденції втрати громадянами реальних життєвих орієнтирів з переходом інтересів у віртуальну сферу, ризики маніпулятивного впливу на свідомість людини через інформаційний тиск соціальних мереж, вірогідність втрати лояльності і протистояння штучного інтелекту людству.

Оскільки соціальні мережі фактично «поглинули» значну частку вільного часу особистості, більшість соціально-значущої інформації сучасна людина бере з мережевих інформаційних ресурсів. У мережевому просторі користувачам відкривається доступ до нових можливостей самореалізації, самопрезентації та адаптації в соціальній ієрархії. Однак в умовах інтенсивних інформаційних потоків виникають нові ризики, пов'язані з несанкціонованим використанням особистої інформації, з втратою частини життєво важливої інформації, зі сприйняттям маніпулятивної інформації

В умовах глобальної мережевої інформаційної доступності та інформаційного тиску з боку різного роду рекламних агентств і політичних сил зростають можливості маніпулювання свідомістю не тільки окремих громадян, але і соціальних груп і навіть управління настроями населення окремих держав. Для протидії несанкціонованому впливу інформаційних меседжів по каналах соціальних комунікацій найбільш ефективно не блокування інформаційних потоків, а відповідь на агітаційну інформацію за типом «подібне лікувати подібним». Дослідники для підвищення стійкості свідомості людей до пропаганди вважають

корисним звернення до інформаційних джерел, які містять об'єкти-носії культурних цінностей і орієнтири, що прийняті у суспільстві, та їх представлення у медіатрансляціях.

Т. Гаєвська (2017) у ході культурологічного аналізу ролі нових медіа у сучасному суспільстві характеризує ризики маніпуляції суспільною свідомістю в умовах інформатизації наступним чином «успіх маніпулювання суспільною думкою передбачає трансформацію соціального й соціально-культурного структурованого суспільства у масове та соціально аморфне, чому і сприяють новітні технології» (с. 320). Оскільки відомо, що соціально-аморфний стан суспільства веде до застою, в якому знищуються устремління людей до кращого майбутнього, маніпулювання суспільною думкою створює реальні ризики прогресу.

Механізми протистояння стабілізуючого потенціалу культури маніпулятивним ризикам інформаційного впливу доцільно аналізувати на прикладах. П. Кірічек (2019) в роботі «Двозначність культури в аксіомаркерах глобалізації», порівнюючи культуру з ментально-архетипним стрижнем суспільного буття, обґрунтовує ефективність впливу культури на свідомість індивідів. І водночас автор стверджує, що наразі культура експлуатується як знаряддя експансії великої групи країн-лідерів, які прагнуть встановити у світовій спільноті примат «золотого мільярда людства» над рештою населення планети. Тобто культура має значний потенціал впливу на настрої громадян, але цей потенціал може використовуватися як для гомеостазу суспільного розвитку з гуманістичними ідеалами, так і для маніпуляцій свідомістю людей для досягнення корисних цілей. У цьому автор бачить «двозначність культури в аксіомаркерах глобалізації».

У дослідженні, присвяченому інтерпретації речового світу і проєкції його в дизайн, В. Власов (2019) вказує на ризики трансформації цілей дизайну від обслуговування інтересів людей в їх протилежність — спосіб гноблення людини ринком: «В умовах постіндустріального суспільства дизайн перетворився в інструмент регулювання соціальних відносин через нав'язування споживачу вигідних для фінансової олігархії і виробників умов торгівлі і споживання товарів» (с. 18).

Як протест проти відходу від гуманістичних принципів дизайну постіндустріального періоду В. Власов (2019) формулює актуальні проблеми дизайну кінця ХХ ст. в формі питань: «Що може зробити дизайнер для гармонізації дійсних потреб людини і штучно привнесених цінностей технічної цивілізації, історичної пам'яті і проєктної футурології? ... І найважливіше — працювати для дійсних потреб мільйонів людей або змушувати їх за допомогою дизайну купувати мільйони нових непотрібних речей?» (с. 18).

Іншим джерелом ризиків втрати художньої виразності творів дизайну автор вважає труднощі переходу людства від «аналогової» до «цифрової» постіндустріальної епохи, у результаті чого може бути втрачено різноманіття культурних значень.

Відповідь на поставлені питання і можливість нейтралізації сформульованих ризиків він бачить у зверненні до високої гуманітарної місії мистецтва, тому що в її основі лежать архетипічні образи еталонів прекрасного, які відображені у колективній підсвідомості людства і тому дотепер не втратили свого впливу на художню творчість: «Ентропії художньої форми, яка нібито «сама себе пише»

подібно «магічній матриці», протистоїть закономірний розвиток образних ідей у колективному несвідомому і в індивідуальній свідомості художника і глядача. У цьому полягає висока гуманітарна місія мистецтва» (Власов, 2019, с. 26).

Незважаючи на спрямованість дизайну до потреб людини, дослідниками не був використаний підхід до фешн-дизайну як носія гомеостатичного потенціалу гармонізації людини з умовами цифрового середовища, не були проведені дослідження чинників впливу фешн-дизайну на формування естетичних орієнтирів нового стилю життя.

Щоб нові можливості інформаційних технологій стали доступні для реалізації, людині потрібно оволодіти навичками основних цифрових процедур. Знайомство з цифровим інструментарієм необхідно для початкового рівня пристосування до цифрового середовища. Проте володіння тільки базовими цифровими компетенціями недостатньо для досягнення членами суспільства такого рівня соціально-професійної адаптації, який дозволяє протистояти маніпуляціям свідомістю шляхом інформаційних атак. Потрібно визначити механізми трансформації культурних орієнтирів для вироблення нових стереотипів, які забезпечать формування адекватних моделей поведінки громадян в аугментованій реальності.

Соціальні інновації, спрямовані на гармонізацію людини з навколишнім світом, можуть стимулювати формування нових культурних орієнтирів з поверненням до високих гуманістичних ідеалів.

Сучасний дизайн спрямований на гармонізацію відносин «людина — суспільство», «людина — природа» та «людина — повсякденність побуту» з виконанням функцій буферної ланки в умовах різких змін навколишнього середовища (Fry, 2008). Відповідно до ролі посередника між людиною і навколишнім середовищем тенденції дизайну відображають насамперед настрої суспільства і можуть бути використані для передбачення аналогічних тенденцій у суміжних і навіть більш віддалених галузях діяльності. Цей факт додатково актуалізує вивчення траєкторій розвитку дизайну.

Аналіз публікацій, які присвячені темі трансформації культури під впливом дії двох тенденцій — інформатизації та глобалізації, підтверджує актуальність проблеми управління формуванням і реалізацією стабілізуючого потенціалу дизайну, оскільки цей потенціал може зіграти роль двигуна механізму оптимізації балансу між техніко-економічними і соціокультурними інноваціями, що сприяє успішній трансформації і стійкому розвитку культури.

Оскільки у сучасній культурі дизайн одягу є найбільш близьким до естетичних і побутових потреб особистості, «мова костюма» конкретизує роль його носія в соціумі і успіхи в соціальній адаптації особистості в умовах розширеної реальності. Тому саме дизайн одягу може грати роль носія стабілізуючого потенціалу культури, відображаючи гуманістичні ідеали у дизайнерських рішеннях сучасного костюма і формуючи естетичні орієнтири сприйняття візуального образу особистості в очах суспільства.

Для активізації ролі фешн-дизайну як постачальника факторів впливу на реалізацію стабілізуючого потенціалу культури потрібно конкретизувати ці фактори і механізми їх впливу на гуманізацію культурних орієнтирів.

На відміну від теоретичного мистецтвознавства, для якого одним з найскладніших питань є аналіз специфіки просторово-часового континууму твору і особливостей його сприйняття глядачем, метою дизайнерської творчості є не аналіз, а створення нового об'єкта. Тому мистецтвознавчий підхід у складі його перспективних методів досліджень, які розглядає В. Власов (2012) у статті «Парамистецтвознавство та історичний процес», для вирішення проблем дизайну доповнюється проєктним підходом, в основі якого лежить дизайн-мислення — теж різновид системного підходу. Мистецтвознавчий підхід надає дизайнерові стартову інформацію, яка поряд з маркетинговими даними і тенденціями моди бере участь у формуванні проєктного завдання. Крім стартової інформації, яка бере участь у формуванні проєктного завдання, інформації про першоджерела і характеристики прототипів, сучасний інструментарій мистецтвознавчого підходу пропонує методи для відбору, типізації та стилізації елементів першоджерел. Ці методи під управлінням проєктного підходу спрямовані на трансфер елементів першоджерел (прототипів) у дизайнерські рішення, які будуть створені за результатами творчого синтезу елементів першоджерел з елементами-носіями тенденції моди з урахуванням особистих характеристик і очікувань цільових груп користувачів, а також естетичних, функціональних і утилітарних вимог до предмета проєктування.

Особливістю фешн-дизайну є його залежність як від творчого джерела, що втілює ідею колекції моделей сучасного одягу, так і від тенденцій моди, а також те, що його цільовим об'єктом є сама людина. Цільова спрямованість на формування привабливого габітарного іміджу індивіда засобами костюма веде до залежності фешн-дизайну як від індивідуальних особливостей та внутрішніх характеристик особистості, так і від соціальних стереотипів, найбільш значні з яких породжуються тенденціями моди.

Ідея та реалізація інноваційного фешн-проєкту спирається на трикутник балансу факторів впливу, дві вершини якого утворюють першоджерела генерації креативних дизайнерських рішень: одне з них є джерелом-носієм новизни і тому не пов'язане з поточними тенденціями, інше є прототипом з актуального фешн-середовища, тобто джерелом-носієм тенденцій моди. Таким чином вдається досягти інноваційності рішень і одночасно залишатися у межах тенденцій моди.

Але залишається ще один фактор впливу (третя вершина трикутника). Потрібно адаптувати дизайнерські рішення до особистісних характеристик індивіда, або принаймні врахувати їх особливості для кожної з вузьких цільових груп.

Проєктний підхід у фешн-дизайні поміж інших функцій може бути спрямований на балансування трикутника факторів впливу, який утворений творчим першоджерелом, особистістю індивіда і соціальним стереотипом, найбільший вплив на формування якого здійснюють тенденції моди. Між цими факторами повинен бути встановлений баланс з урахуванням художньо-естетичних, особистісно-утилітарних і соціальних вимог до дизайн-артефактів. Досягнення оптимального балансу впливу трьох факторів на дизайнерські рішення створює сприятливі умови для високоефективного творчого синтезу елементів першоджерел, в результаті якого народжуються дизайнерські рішення моделей

сучасного одягу. Зауважимо, що оцінка ефективності дизайн-проекту зазвичай вимагає урахування більшої кількості груп факторів, проте в контексті трансформаційних процесів культури розглянуті вище фактори представляються основними.

Оптимізація балансу трикутника впливу може реалізовуватися різноманітними шляхами. У даній роботі баланс трикутника факторів впливу вирішується за рахунок адаптації дизайнерських рішень до особистісних характеристик вузьких цільових груп користувачів. Цю адаптацію пропонується реалізувати шляхом узгодження першоджерела з внутрішніми установками особистості, а саме з естетичними орієнтирами її підсвідомості. Оскільки носіями естетичних установок підсвідомості є архетипи колективного несвідомого, у ролі першоджерела ідеї колекції передбачається вибирати образи об'єктів, які близько асоціюються з певними архетипами колективного несвідомого.

Для обґрунтування запропонованого підходу знову звернемося до розглянутого вище образного висловлювання В. Власова (2012). Його сенс з позицій теорії інформації можна трактувати наступним чином: хаосу формоутворення під впливом турбулентних тенденцій може протистояти інформація, яку образні ідеї художника переносять з його підсвідомості, де вони зародилися під впливом багатовікового досвіду людської цивілізації, в світ мистецтв. Тоді, згідно з В. Власовим, висока гуманітарна місія мистецтва реалізується шляхом генерації у свідомості художника образних ідей, які народжуються під впливом колективного несвідомого і несуть ту інформацію, яка здатна нейтралізувати хаос формоутворення сучасного мистецтва. А у такому випадку, коли носієм інформації про естетичні установки колективної підсвідомості є костюм, необхідна для позитивного сприйняття костюма інформація кодується в дизайнерських рішеннях шляхом трансферу елементів образів архетипів в композиції моделей сучасного костюма.

Джерело-носій новизни пов'язане з поняттям художнього тропу, тобто лексичного засобу, який робить мову костюма виразнішою. У сучасній популярній культурі риторичні і стилістичні фігури тропів змінюються звичними мотивами сценічних сюжетів — троп набуває сенсу типової ситуації конкретного наративу, яка пов'язана з певними архетипами і стереотипами підсвідомості.

В історії людської культури значне місце займають сказання, легенди, міфи, які втілюють віковичну мудрість людства і допомагають транспонувати колективний досвід у новий стиль життя, передбачати події і долати труднощі змін. Легенди і міфи пробуджують у людей почуття і формують фундамент колективної свідомості, оскільки породжені сюжетами, які є частиною спільної спадщини людства. Так проявляється роль переказів минулого, легенд, міфів у формуванні культурних стереотипів, нових аксіологічних орієнтирів та ідеалів прекрасного.

Оскільки архетипічні образи є частиною колективної загальнолюдської спадщини, вони здаються людям «знайомими». Образи богів у ролі архетипових фігур адекватно відображають опис базових структур особистості людини. Тому образи богів, які описані у грецьких міфах, можуть бути типовим прикладом вибору першоджерела відповідно до даних рекомендацій.

Асоціації, породжені у фантазії художника образами богів з грецьких міфів, створюють ключові умови для задоволення неявних потреб цільових груп користувачів. Тобто асоціації з образами героїв грецьких міфів стимулюють генерацію інноваційних дизайнерських рішень сучасного костюма, в яких гармонійно поєднуються відображення естетичних потреб, прихованих у підсвідомості споживачів, з тенденціями сучасної моди.

Однак найбільш виграшний габітарний імідж людини може бути досягнутий за умови оптимального балансу в протиріччі між схильностями, які диктують архетипи та естетичні орієнтири у підсвідомості особистості, і аксіологічними критеріями, орієнтирами і стереотипами, які домінують в суспільстві в даний історичний відрізок часу. Саме це протиріччя і вирішують провідні фешн-дизайнери, на кожному новому витку моди знову транспонуючи характерні риси образів архетипів підсвідомості мовою костюма у сучасне фешн-середовище, адаптуючи їх до вимог тенденцій моди.

Висновки

Отже, розглянуто рекомендації щодо протидії ризикам підміни гуманістичних ідеалів мистецтва симулякрами та загрозам маніпулятивного впливу на свідомість людини через інформаційний тиск соціальних мереж. Показано, що дизайн одягу може грати роль носія стабілізуючого потенціалу культури, відображаючи гуманістичні ідеали у дизайнерських рішеннях сучасного костюма і формуючи естетичні орієнтири сприйняття візуального образу особистості в очах суспільства. Визначено фактори і механізми їх впливу на гуманізацію культурних орієнтирів у ході трансформаційних процесів цифрового середовища, серед яких залежність фешн-дизайну від творчого першоджерела, залежність від тенденцій моди та залежність від індивідуальних особливостей особистості, включаючи її психологічні установки у контексті колективного несвідомого.

Визначено, що ідея та реалізація кожного інноваційного фешн-проєкту спирається на трикутник балансу факторів впливу, перша вершина якого утворюється джерелом-носієм новизни дизайнерських рішень, друга є прототипом з актуального фешн-середовища, тобто джерелом-носієм тенденцій моди. Третя вершина трикутника створюється особливостями індивідуальних характеристик індивіда, у тому числі його естетичними орієнтирами підсвідомості. Показано, що проєктний підхід у фешн-дизайні доцільно спрямувати на балансування трикутника факторів впливу, який утворений творчим першоджерелом, особистістю індивіда і соціальними стереотипами.

Напрямок подальших досліджень може бути спрямований на пошук алгоритмів оптимізації балансу між схильностями, які диктують архетипи образів та естетичні орієнтири підсвідомості особистості, і аксіологічними критеріями, орієнтирами і стереотипами, які домінують у суспільстві в даний історичний відрізок часу.

Список використаних джерел

Власов, В. Г. (2012). Параискусствознание и исторический процесс. *Архитектон: известия вузов*, 1(37), 28–36. http://archvuz.ru/2012_1/4/

- Власов, В. Г. (2019). Объект, предмет, вещь: симулякры предметного творчества и беспредметного искусства. Исследование соотношения понятий. Часть II. Вещный мир и его проекция в дизайне. *Архитектон: известия вузов*, 4(68), 1–33. http://archvuz.ru/2019_4/20/
- Гаєвська, Т. І. (2017). Інформаційне суспільство – благо чи прокляття сучасної людини: свята-симулякри. В В. М. Судакова (Ред.), *Нові медіа в сучасному суспільстві: культурологічний вимір* [Монографія] (с. 293–322). Інститут культурології НАМ України.
- Ильинская, Е. А. (2019). Личность на пересечении традиционной и сетевой культур. В *Мировое развитие: проблемы предсказуемости и управляемости*, XIX Международные Лихачевские научные чтения (с. 343–345), 22–24 мая 2019 г., Санкт-Петербург, Россия. Санкт-Петербургский Гуманитарный университет профсоюзов.
- Киричєк, П. Н. (2019). Двужначность культуры в аксиомаркерах глобализации. В *Мировое развитие: проблемы предсказуемости и управляемости*, XIX Международные Лихачевские научные чтения (с. 348–350), 22–24 мая 2019 г., Санкт-Петербург, Россия. Санкт-Петербургский Гуманитарный университет профсоюзов.
- Date, P., Ganesan, A., & Oates, T. (2017). Fashioning with Networks: Neural Style Transfer to Design Clothes. *KDD ML4Fashion workshop*. https://www.researchgate.net/publication/318814315_Fashioning_with_Networks_Neural_Style_Transfer_to_Design_Clothes.
- Fry, T. (2008). *Design Futuring: Sustainability, Ethics and New Practice*. Berg Publishers.

References

- Date, P., Ganesan, A., & Oates, T. (2017). Fashioning with Networks: Neural Style Transfer to Design Clothes. *KDD ML4Fashion workshop*. https://www.researchgate.net/publication/318814315_Fashioning_with_Networks_Neural_Style_Transfer_to_Design_Clothes [in English].
- Fry, T. (2008). *Design Futuring: Sustainability, Ethics and New Practice*. Berg Publishers [in English].
- Haievska, T. I. (2017). Informatsiine suspilstvo – blaho chy prokliattia suchasnoi liudyny: sviata-symuliakry [Information society – the blessing or anathema of modern man: holidays-simulacrams]. In V. M. Sudakova (Ed.), *Novi media v suchasnomu suspilstvi: kulturolohichniy vymir* [New Media in Modern Society: a Cultural Dimension] [Monograph] (pp. 293–323). Institute for Cultural Research of the National Academy of Arts of Ukraine [in Ukrainian].
- Ilinskaia, E. A. (2019). Lichnost' na peresechenii traditsionnoi i setevoi kul'tur [Personality at the intersection of traditional and network cultures]. In *Mirovoe razvitie: problem predskazuemosti i upravlyaemosti* [World Development: Problems of Predictability and Controllability], XIX International Likhachov Scientific Conference (pp. 343–345), May 22–24, 2019, St. Petersburg, Russia. St. Petersburg Humanitarian University of Trade Unions [in Russian].
- Kirichek, P. N. (2019). Dvuznachnost' kul'tury v aksiomarkerakh globalizatsii [The duality of culture in the axiometers of globalisation]. In *Mirovoe razvitie: problemy predskazuemosti i upravlyaemosti* [World Development: Problems of Predictability

and Controllability], XIX International Likhachov Scientific Conference (pp. 348–350), May 22–24, 2019, St. Petersburg, Russia. St. Petersburg Humanitarian University of Trade Unions [in Russian].

Vlasov, V. G. (2012). Paraiskusstvoznanie i istoricheskiy protsess [Paraarthistory and the Historical Process]. *Arkhitekton: izvestiya vuzov [Architecton: Proceedings of Higher Education]*, 1(37), 28–36. http://archvuz.ru/2012_1/4/ [in Russian].

Vlasov, V. G. (2019). Ob'ekt, predmet, veshch': simulyakry predmetnogo tvorchestva i bespredmetnogo iskusstva. Issledovanie sootnosheniya ponyatii. Chast' II. Veshchnyy mir i ego proektsiya v dizaine [Object, Article, Thing: the Simulacra of Representational Creativity and Non-representational Art. Study of relationships between the notions. Part II. The World of Things and its Projection in Design]. *Arkhitekton: izvestiya vuzov [Architecton: Proceedings of Higher Education]*, 4(68), 1–33. http://archvuz.ru/2019_4/20/ [in Russian].

■ FASHION DESIGN UNDER THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATIONS IN CULTURE

■ Iryna Hardabkhadze

■ Associate Professor,

ORCID: 0000-0002-8899-3267, e-mail: irene.gard.fd@gmail.com,

Kyiv National University of Culture and Arts,

Kyiv, Ukraine

■ Abstract

The purpose of the article is to analyse the implementation mechanisms for fashion design stabilising potential in the course of transformational processes of culture in digitalisation. The article is devoted to solving the topical issue of managing the sustainable development of fashion design under destabilising factors. We have selected a group of informatisation disruptive influence factors on a fashion design development from the set of analysis factors. Research methodology. To achieve the target purpose, an interdisciplinary system analysis was used with a combination of results of historiographic, comparative, functional and content analysis. Scientific novelty. For the first time, a methodology for humanising users' cultural landmarks employing fashion design was proposed. It was shown that the implementation of each innovative fashion project could be considered from the standpoint of the triangle model of factors influencing the design results. From these positions, project management relies on the triangle of balanced influencing factors, the first peak of which is formed by the source-carrier of the novelty of design solutions, the second is the source-carrier of fashion trends, and the third is created by the peculiarities of person characteristics, including its aesthetic guidelines and basic attitudes of the subconscious. Conclusions. It was shown that to solve the problems of fashion design in the face of design creativity ideology fluctuations and rapid changes in digital tools effectively, it is advisable to direct the design approach to balance the triangle of influencing factors. Harmonisation of the creative first primary source with the aesthetic guidelines of the individual's subconscious is proposed as one of the effective

ways of balancing. The use of the influence triangle balancing method by fashion designers in the design process makes it possible to manage the quality of modelling products by three indicators simultaneously — innovation, artistic and aesthetic level and compliance with fashion trends. Besides, the harmonisation of the model's characteristics with the internal attitudes of the personality contributes to supporting the sustainable development of fashion design.

■ **Keywords:** stabilising potential; fashion design; cultural transformation; factors of influence; aesthetic guidelines

■ ФЭШН-ДИЗАЙН В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ КУЛЬТУРЫ

■ **Гардабхадзе Ирина Анатольевна**

■ *Доцент,*

ORCID: 0000-0002-8899-3267, e-mail: irene.gard.fd@gmail.com,

Киевский национальный университет культуры и искусств,

Киев, Украина

■ **Аннотация**

Цель статьи — анализ механизмов реализации стабилизирующего потенциала фэшн-дизайна в ходе трансформационных процессов культуры в условиях цифровизации. Статья посвящена решению актуальной проблемы управления устойчивым развитием фэшн-дизайна под воздействием дестабилизирующих факторов. Из множества факторов для анализа выбрана группа факторов диджитальной культуры влияния информатизации на развитие фэшн-дизайна. Методология исследования. Для достижения поставленной цели был использован междисциплинарный системный анализ с комбинированием результатов историографического анализа с элементами компаративного, функционального и контент-анализа. Научная новизна — впервые предложена методика гуманизации культурных ориентиров целевых групп пользователей средствами фэшн-дизайна. Показано, что реализация каждого инновационного фэшн-проекта может быть рассмотрена с позиций модели треугольника факторов влияния на результаты проектирования. С этих позиций управление проектом опирается на балансировку треугольника факторов влияния, первая вершина которого образуется источником-носителем новизны дизайнерских решений, вторая является источником-носителем тенденций моды, третья создается особенностями индивидуальных характеристик личности, в том числе ее эстетическими ориентирами и базовыми установками подсознания. Выводы. Было показано, что для эффективного решения задач фэшн-дизайна в условиях колебаний идеологии проектного творчества и быстрых изменений цифрового инструментария проектный подход целесообразно направить на балансировку треугольника факторов влияния. В качестве одного из действенных путей балансировки предложена гармонизация творческого первоисточника с эстетическими ориентирами подсознания индивида. Использование фэшн-дизайнерами в процессе проектирования метода балансировки треугольника влияния позволяет управлять

качеством продуктов моделирования по трем показателям одновременно — инновационностью, художественно-эстетическим уровнем и соответствием тенденциям моды. А гармонизация характеристик моделей с внутренними установками личности предоставляет свой вклад в поддержку устойчивого развития фэшн-дизайна.

■ **Ключевые слова:** стабилизирующий потенциал; фэшн-дизайн; трансформация культуры; факторы влияния; эстетические ориентиры